

MANEVİ TEMİZLİK

Euzübillâhi mineş şeytanirracîm.

Bismillâhirrahmanirrahîm.

El-Hamdü lillâhi rabbil âlemîn. Vel âkıbetü lil müttakîn. Ves salâtü, ve's-selâmu alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihi ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühel ihvân. Enne efdalel kitabi kitâbullah, ve enne efdalel hedyi hedyü muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerra'l umûru muhdesâtüha. Ve külle muhdesin bid'ah. Ve külle bid'atin dalâleh. Ve külle dalâletin fi'n- nâr. Ve bi's-senedil muttasili ilen nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kal:

a. Helal Kazanç ve Salih Ameller

بِذَلِكَ أُمِرَتِ الرُّسُلُ قَبْلِي: لَا تَأْكُلْ إِلَّا طَيِّبًا وَلَا
تَعْمَلْ إِلَّا صَالِحًا

Bi zâlike ümirati'r-rusülü kablî: Lâ te'külü illâ tayyiben, ve lâ te'melü illâ sâlihan.

Bu hadîs-i şerîfi geçen ders söylemiştik de bugünkü söylememizde tekrar fayda olduğu için tekrarlıyorum. Bütün peygamberler, bütün

peygamberler, Efendimiz ‘den evvel geçmiş ki sayısını 124 bin derler. Bunların hepsinin emrolunduğu şey, *lâ te’külü illâ tayyiben*. Ancak helal-i tayyib yiyiniz. Tayyib.

Tıyb. Gayet temiz. Helalin temizi. Helalin da daha üstün temizi. Helale de dikkat edilen kısmı. Ameli de ancak bu suratla salih işleyersiniz. Amelin salih olması, çünkü amellerin indi ilâhiyede makbul olması lazım. Amel indi ilâhiyede makbul değilse, ne yazık, insan boşu boşuna yorulur, külfetler altında kalır. Amelin salih olup indi ilâhiyede makbul olması, lokmanın temizliğine bağlıdır. Şimdi, tabi temizlik su ile oluyor. Alacağımız abdest, alacağımız su, gerek gusülde gerek abdestte. Suyun kendisi temiz olmazsa, evsafı abdest almaya layık olmazsa ki kokusu, tadı, rengi güzel olması lazım. Bunlar bozulmuşsa o suyla abdest alınmaz tabiatıyla.

Hadi, sev kendini güzel. Abdest, vücudu abdest alacağız, temizlemek kolay. Esbabımız kirlendi, onu da temizlemek kolay. Denizde yıkarız, derede yıkarız, temiz oluruz. Namaz kılacağımızın yerinde temiz olması şart. E o da kirli ise, o da yıkanır. O da kolay. Hepsi birer kova suyun başına gelir. Vücut, kendisi pisse o

da kolay. Onu da gidersin hamama, tertemiz çıkarsın.

Esbabın olmadı değiştirirsin, o da kolay. Ya vücudun kendisi pisse, yani iç kısım pisse, bu iç kısım pisliğini ne ile temizleyeceğiz? Bu ancak ağlayan gözyaşları ve candan içten gelen tövbe istiğfarlarla. Bir de yolu değiştirmekle. Kötü yolları bırakıp iyi yola dönersin, İslâm yoluna dönersin. Ve ondan sonra bir daha o kötü yolları işlememek şartıyla ve bir de ağlaya ağlaya Cenabı-ı Hak'tan istiğfar edersen, eh, Allah'a kalmış bir iş artık. Allah bilir gerisini. Allah tövbelerinin tövbesini kabul ederim diyor. İnşallah kabul olunur. Fakat bunu yapmak çok kolay da değil yani. Esbabı yıkamaya benzetmez. Çünkü nefisler, huylar alıştığı şeyden döndürmek, deveye hendek atlatmaktan zordur. Nefis. Bir şeye alıştı mıydı, şehvet bir tarafa alıştı mıydı, onu istediği o taraflardan çevirmek çok zordur. Laf para etmez, söz para etmez, nasihat para etmez, dövsen para etmez, sövsen para etmez, korksan para etmez. Hiçbir şey fayda etmez.

O, nefsi emmare denilen nefis çok kötü bir mahlûk. İnsanı berbatı perişan eder. Onun için onu, onun ıslahı daha küçüklük

devresinden onu kötülüklere alıştırmamakla olur. Kötülüklere alıştı mı nefis onun hakkından gelmek çok zordur. Onun için bütün peygamberlerin emrolunması bu sebeptendir ki lokmalar temiz olunca tabiatıyla o lokmalardan hâsıl oluyor bu vücut. Kanımız, etimiz, kemiğimiz, her nice içimizde varsa bu bütün maddelerimiz, o lokmalardan hâsıl oluyor. O lokmalar pis ise, haram ise. Mesela haram kazançlar var bugün, açıktan açığa haram kazançlarla insan teayyüş ediyor, kendisi besleniyor, çoluk çocuğunu da besliyor. Bunun haram olduğunu da biliyor. Bu haram ile kazanılan paralarla beslenen vücutlardan hiç hayır olur mu dersiniz?

Bu adam neden camiye gelmiyor diyorsun, nasıl gelsin canım? Bu adam caminin dibinde oturuyor, ezanı da beş vakit dinliyor. Bir kere camiye girdiği de yok.

Neden girecek? Nasıl girecek? Pis vücutlu olan kimseleri Allah kabul eder mi huzuruna? Onun için çok dikkat edilmesi lazım olan bir şeydir. Bütün peygamberler de bununla emrolunmuşlar. Lokmanın temizliğine çok dikkat etmek lazım. Kazanç az olsun varsın canım. Kazancın çok olmasında ne hüner var. Senin o kazandığın paralar mutlaka senin değil ki.

Mirasçılara kalacak bir şeydir o. Senin kazancın ancak boğazından geçebilen lokmalardır. O lokmalarında 3-5 kuruşla oluyor işte bu. Onun arkası kim bilir hangi mirasçının hakkı. O mirasçının eline geçince o da nasıl harman vurup savuracak kim bilir. Bedava gelen şeyi.

Onun için Allah hepimizi affetsin. Yalanla kazanılan, hile ile kazanılan, aldatmalarla kazanılan, enva-i çeşit, fena, haram olan şeyleri satmakla kazanılan paraların hepsi haram.

İçki satıyor adam bugün, kumar oynuyor bugün adam. İçkinin envaını satıyor bugün. Onlarla teayyüş ediyor, besleniyor. Çok da para kazanan oluyor. Gazinolar açıyorlar, işte bilmem nerelerini açıyorlar, şuraları buraları. Bunlardan alınan paraların hiç hayrı olur mu? Hiç insana yakışır mı? Müslüman'a yakışır mı? Müslümana yakışmadığı gibi insana bile yakışmaz.

Allah, bütün ümmeti Muhammed'i bu fela-ketlerden muhafaza buyursun. Şimdi buna alışmış bir insana, sen git ne kadar nasihat edersen et, dünyanın bütün âlimlerini topla başına, de ki yaptığın bu iş yanlıştır kardeş, gel bu işi bırak sen, şuna kanaat et, şu işten kazan, hiç fayda etmez, hiç tesir etmez. Hani *summün*,

bükmün, umyün diye Kur'an'da üç kelime var. Sağır, dilsiz, kör. Bu hakikaten gözü görmeyen değil, kulağı işitmeyen de değil. Bunun kulağı da işitir, gözü de görür, dili de söyler. Fakat ne hakkı söyleyebiliyor, ne hakkı duyabiliyor, ne de hakkı görebiliyor.

Batıla saplanmış, ona kör diyorlar, batıla saplanmış, hakikati göremiyor. Beyaza kara diyor. Karaya beyaz diyor. Bu, körlüğün iktizası. Bunlara Kur'an diliyle kör ve sağır tabir ediyorlar.

Hak'tan uzak olan kimseler. Bir de kibirden uzak olmanın sebeplerinden birisi, Suf elbisesini giymesi. Sufiler elbisesi giymesi. Dervişan elbisesi giymesi. Süse, saltanata kıymetli libaslara kıymet vermeyerekten ancak kendini soğuktan koruyacak, sıcaktan muhafaza edebilecek bir elbise. Nasıl olursa olsun. Çalım tarafı İslâm dininde yer almamıştır. Ama cemiyetin içine çıkılacak bir esbap da lazım mı dersin? Lazım ama insanın nefsi kabardıktan sonra, efendim, kendine bir benlik verdikten sonra o cemiyet içerisinde senin mevkiin çok yüksek olmuş ne fayda, ne para eder?

İndi ilâhiyede kıymeti olmayınca insanın cemiyet içerisinde seni isterse baş tacı yapsınlar, başları üzerinde taşısınlar, hiç kıymeti olmaz tabi. Bunlardan birisi de fukaralarla beraber oturup kalkmak. Fukaralarla beraber oturup kalkmayı Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem tavsiye buyurmuş. Bu, fukara denilen kimse, Allahu Teâlâ'nı yarattığı bir kuldur. Sen de olsun, O da olsun.

Senin zenginliğin, zannetme ki senin bilgin sayesinde, kuvvetin, kudretin sayesinde olmuş. Hayır. Sana takdir öyle, ona takdir öyle. Takdir-i ilahidir. Binâenaleyh, onu hor görmemek, onu hakir görmemek, onunla beraber hal hatır sormak, onun ziyaretine gitmek, onun icap ederse elinden tutmak, insanlığın, İslâmlığın iktizası olduğu için.

Ve mücâlesetü fûkarâü'l-mü'minîne. Fukarâ-i mü'minîn' ile oturup kalkmak, kibri kıran alametlerden birisi oluyor.

Burada hep birbirimize sarılmanın lüzumundan bahsediyoruz. Sarılmanın lüzumundan. Üstünlük, altlık ve üstünlük mevki filan, gözetmemek lazım Müslümanlıkta.

Bu da geçen okuduğumuz dersten idi isede, bu da faydası büyük olduğundan tekrarıda fayda vardır.

b. Müslümanın Ahlaki Vazifeleri

بِرُّ الْوَالِدَيْنِ يَزِيدُ فِي الْعُمْرِ وَالْكَذِبُ يُنْقِصُ
الرِّزْقَ وَالِدُعَاءُ يَرُدُّ الْقَضَاءَ وَاللَّهُ تَعَالَى فِي خَلْقِهِ
قَضَاءٌ إِنَّ: قَضَاءٌ مُحَدَّثٌ وَقَضَاءٌ نَافِذٌ وَلِلْأَنْبِيَاءِ عَلَى
الْعُلَمَاءِ فَضْلٌ دَرَجَتَيْنِ وَلِلْعُلَمَاءِ عَلَى الشُّهَدَاءِ فَضْلٌ
دَرَجَةٍ

Birrü'l-vâlideyni yezîdü fi'l-umûri.

Valideyne iyilik, ikram, ihsan, anne baba bak valideyinden. Bunlara ikram, ihsan, iyilikler insanın ömrünü artırır. Kıyamet alametlerinden birisi de anasını babasını bırakıp onlara yapılması lazım gelen yardım yapmayıp başkalarına yardım yapmak. Eşine, dostuna yardım yapıyor da anasına, babasına gelince kısıyor. Bu da kıyamet alametlerinden birisiymiş.

Aynı zamanda ömrün ziyade olmasına sebep olur. 60 sene yaşayacağına bakarsın 70 sene yaşar, 80 sene yaşar, 90 sene yaşar. Kudret, kuvvet Allah'ındır. Bakıyor ki bu kuluna, bu şeye layık, anasını babasını da ikram ediyor,

hadi bunun yaşını daha artırıvereyim diyor. Kimse demez ki niçin artırdığını diyerekten, kuvvet O'nundur.

Veyahut elli yaş, altmış yaş yaşıyor ama çok rahat yaşıyor. Ömrü tatlılıkla geçiyor, güzellikle geçiyor. Hastalık, dert, musibet yok. İbadet, taat, hasenat, hayr-u hasenat yollarında müdavim. Güzel geçiyor ömrü. Bu da berekettir, ömrüm bereketidir. Bir ömür var yüz sene yaşarsın ama Doktorlarla, hastanelerde, şurada, burada, mahkemelerde falan ömür kaybolur gider. Hani yüz yaşadıydı ya. Yüz yaşamanın 50 sene kadar faydası yok. Belki 25 sene kadar da faydası yok. Çünkü hep hastalık, dertler, musibetler birbirlerini kovalıyor. Onun için fayda olmuyor o ömürden. Ömrün faydalısı, demek ömrün artıklığına da alamettir demişler.

Kezib, yalancılık, *yunkisü'r-rizka*. Şimdi biz yalan söylemek suretiyle malı satarız. Ve buradan şu kadar da kazandık deriz. Ama hakikate bakarsak, o bizim zararımızdır. Orada zarar etmişizdir. Mesela yüz lira kazandıysak, yüz lira belki zararımız vardır. O yalanın altında.

Niçin?

O paradan hayır olmayacak. O para kim bilir nerelere harcanacak, kim nerelere gidecek, ne gibi felaketler insanın başına doğurabilecektir. Onun için o *yunkisü'r-rizka* diyor. Rızkı azaltır, eksiltir, noksan eder.

Ne?

Yalan. İsterse o yalanı ticaret anında söyler, isterse yalancılığı kendisine şiar edilmiş ikide birde yalan yalan konuşuyor. Bu yalancılığa dilini alıştıran insanda yalandan kendini kurtaramaz kolay kolay. Bu da bir beladır.

Ve'd-düâü yeruddü'l-kadâe. Dua ediyoruz.

Ya Rab! Sen koru, sen muhafaza et, sağlık afiyetler ver, rızkıma genişlikler ver, çoluk çocuğuma şöyle iyilikler ver. Bu duaları yapıyoruz. Bu dualar gelecek kazaları durdurur. Gelecek kazalar, bu dualar sebebiyle önleniyor. Onun için ki birçok dua kitapları tertip edilmiştir. Bu dua kitaplarının içerisinde çok güzel her zamanın gününe göre, saatine göre dualar vardır. O duaları okumak insanın başına gelecek birçok felaketlerin gelmemesine sebep olur. Onun için o duaları katiyen ihmal etmemeli. Hiç bilmezse kendi diliyle Cenâb-ı Hakk'ın edebildiği duayı etmeli.

Ve lillâhi teâlâ fî halkihî kazââni. Cenâb-ı Hakk'ın kulları hakkında iki hükmü vardır. İki hükmü vardır. Birisi sonradan muhted, birisi de gazâ-i İlâhî, emr-i İlâhî. Onu kendinden başka kimse bilmez. Birisi meleklerle ve levh-i mahfûza bildirilmiştir. Meleklerle ve levh-i mahfuzda bildirilen kazalar, hükümler, yapılan dualarla silinir, bozulur. Geri çevrilir. Durdurulur. Ama emr-i İlâhide, indi İlâhide olan kaza, o değişmez. O sabittir.

Bilmeyiz onun niçin başımıza gelecek her şeyi de, dua etmekten başka çaremiz yoktur. Zayıfız, aciziz, biçareyiz. Daima kuvvete dayanmak mecburiyetindeyiz. Kuvvete. O kuvvet de Allah'ın kuvveti. Başka kuvvetlerin hepsi yıkılır. Ancak Allah Teâlâ'nın kuvveti bâkidir.

Onun için Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem hazretlerinin duaların birisi.

اللَّهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ فَقِيرٌ

"Allahümme inni dâifün fekvvini" diyor. Ya Rabbi! Ben zayıfım diyor.

Peygamber diyor efendi. Ben zayıfım sen beni kuvvetlendir diyor ya Rabbi. Allah'a karşı böyle dua ediyor. Binâenaleyh bize tembihtir.

Siz de Allahu Teâlâ'ya böyle deyiniz.
Duanın arkası uzundur da.

Ve li'l-enbiyâi ale'l-ulemâi fadlû. Tabi peygamberlerle âlimler bir değildir. Âlim çalışır, okur, herhangi ilim olursa olsun, Cenâb-ı Hak ona o çalışmasının mukabilinde vermiş olduğu bir ilimdir ki, bu ilim kazanç ilmidir. Kazanmış, çalışmış, okumuş, ilme sahip olmuş, hangi ilimde olursa olsun. Ama peygamberlerin ki öyle değil. Peygamberler kendilerinin sa'yiyle, çalışmalarıyla peygamber olmuşlardır. Onların peygamberliklerini ezelde Cenâb-ı Hak takdir etmiş, zamanı gelince de onları yaratmış, peygamber olarak gelmişlerdir. Saatleri, günleri gelince de peygamberliği onlara vermiş, ekseriyete kırk yaşından geldikten sonra onlara peygamberlik verilmiştir. Ki o Allah'ın Teâlâ'dan vehbî olarak verilmiştir. Hiç bunların alakası yoktur. Ama ilim öyle değil. İlim muhakkak, gireceksin, okuyacaksın, birisine hizmet edeceksin, ondan bir şey öğreneceksin. Bu süratle olan ilimdir. Onun için arasındaki fark büyüktür.

Deraceteyn diyoruz. İki derece vardır.

Ve li'l-ulemâi ale's-şühedâi fadlû deracetin. Ulemânın da şehitlere karşı bir derece

üstünlüğü vardır. Peygamberlerin de ulemalara karşı iki derece üstünlüğü vardır.

Ki ilim bahsinde uzun uzun bunlar hakkında tafsilat vardır. Bunları söylemek istersek, alt tarafı kalır.

c. İslam'da İhlas ve Samimiyet

بَرِيءٌ مِنَ الشُّحِّ مَنْ أَدَّى الزَّكَاةَ وَقَرَى الضَّيْفَ
وَأَعْطَى فِي النَّائِبَةِ

Beriu mine's-şuhhi men edde'z-zekâte, ve kara'd-dayfe, ve e'tâ fi'n-nâibeti. Bahillikten uzaktır o kimse ki, bahil değildir o kimse, bahil olamaz.

Kimdir o kimse?

Zekâtını veriyor. Zekâtını veren insan bir. İkincisi de bir de misafir alıyor evine, misafire bakıyor, iki. Birisi de musibet zamanlarında, darlık zamanlarında, aciz zamanlarında insanlara, zuafaya, fukaraya yardım ediyor. Bu üç hal, kendisinde olan insan hiçbir zaman bahil olamaz. Bahilikten uzaktır.

بِرُّ الْحَجِّ إِطْعَامُ الطَّعَامِ وَطِيبُ الْكَلَامِ

Birrü'l-hacci , *birrü'l-valideyn* dediği gibi yukarıda valideye ikram etti. Haccın da iyilikleri, ikramları var.

O da neymiş?

İtâmü't-taâmi, ve tîbü'l-keîâm. Şayan-ı dikkat et. İki şey söylüyor. Yemek yedirmek, birisi de güzel konuşmak. Tatlı konuşmak yani. Kimseyi kırmamak, incitmemek.

İnsanlar muhteliftir. Herkesin tabiatı ayrı ayrıdır, sertti vardır, bozuğu vardır, şusu vardır ama herkese karşı güzel konuşmak. Yapılan bir çirkin hareket varsa bile, o çirkin hareketi çirkinlikle değil, güzellikle çevirmeye çalışmak.

بِرُّ الْمَرْأَةِ الْمُؤْمِنَةِ كَعَمَلِ سَبْعِينَ صَدِيقًا وَفُجُورُ
الْمَرْأَةِ الْفَاجِرَةِ كَفُجُورِ أَلْفِ فَاجِرَةٍ

Birrü'l-mer'eti'l-mü'mineti.

Şimdi kadının da iyisi var. Kadının iyisi, *ke ameli seb'îne sıddîkan*, 70 tane sıddıkın ameline bedeldir. Bir iyi kadının, müminin iyi bir kadının ibadetlerinin sevabı 70 sıddık derecesindedir. O kadar üstünlüğü var. Çünkü malum onlardaki nefis ve şehvet daha fazladır. Nefislerinin şehvetlerinin fazlalığından dolayı onu muhafaza edebilmek kolay bir şey değildir. Bunu yapabilen kadının iyisi 70 tane sıddîka bedel. Onun gibi.

Ve fücûru'l-mer'eti'l-fâciriti. Allah esirgesin ki onun bir de kötüsü var. İyisi böyle

yetmiş sıddık olduğu gibi. Kötüsü de, *ke fücûri elfi fâciratin*, bin tane fenaya bedel. Bin fena kadına, fâcire ahlâksız kadına bir tanesi de bedel.

Şimdi bugün bazı kadınlarımız mesela te-settürlerine riayet ediyorlar, başlarını örtüyorlar, işte mantoları belki biraz uzunca, kısaca. Bir de manto giyiyor üzerine, çarşaf giyiyor. Diğer yapmayan tabaka, vay efendim bu devirde bu da olur muymuş diye bir taarruza geçiyor. Müslüman ona diyeceğine, Müslüman diyemiyor bir şey. Çıplak geziyorsun, nasıl geziyorsan geziyorsun, kimse bir şey demiyor sana. Fakat o birden bu devirde bu olur mu diyerekten o zavallının örtüsüne, efendimin üstündeki giydiği mantosuna dil uzatıyor. Ve onu o yoldan çevirmek için de çalışıyor. Demek bin tanesine bedel bir tanesinin kötülüğü. Allah muhafaza etsin şerlerinden. Onun için bunlar bir hikâyedir ama hikâyede şey olmaz derler, ayıp olmaz derler, kusur olmaz derler, hikâyedir.

Şeytan birisini baştan çıkarmak istemiş de çıkaramamış. Becerememiş şeytan. Karşısındaki daha selametli çıkmış. Bir koca karıya havale etmiş, koca karı o adamı baştan çıkarmış. Ona bir şey var demiş, sen bunu baştan

çıkarırsan sana şunu vereceğim diyerekten. Verirken uzun bir sopa almış da sopanın ucuna koymuş vereceği şeyi, öyle uzatmış.

Demiş, neden böyle yapıyorsun? Senden ben de korktum demiş.

بَشِّرْ هَذِهِ الْأُمَّةَ بِالسَّانَاءِ وَالِدِّينِ وَالرَّفْعَةِ وَالنَّصْرِ
وَالتَّمَكِينِ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ عَمَلًا آخِرَةً
لِلدُّنْيَا لَمْ يَكُنْ لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ

Beşşir, Efendimiz'e. Sen. *Beşşir hâzihi'l-ümme*. Bu ümmeti Muhammed'i tebşir eyle, sevindir.

Neyle?

Bi's-senâ ve'd-dîni ve'r-rif'ati ve'n-nasri ve't-temkîni. Bunların indi ilâhiyedeki kıymetlerinin yüksekliğiyle. Lâ ilâhe illallâh, Muhammedun Resûlullah ve İslâm dinini kabul eden ümmeti Muhammed, indi ilâhiyede kıymetleri, dereceleri, üstünlükleri çoktur. Ölçülmez yani.

Onları tebşir edin. *Fe men amile minhüm amele'l-âhirah*. Şuraya dikkat edin. *Fe men amile minhüm amele'l-âhirati li'd-dünyâ*. Dünya menfaati için senin ümmetinden her kim olursa olsun dünya menfaatini temin için ahiret amellerini yaparsa, ahiret ameli yapıyor,

ibadet, taat yapıyor, hayr u hasenat yapıyor, iyilikler yapıyor ama bunu dünya için yapıyor.

Dünyada bir şöhret alsın, bir mevki alsın, bir gayesi var. Dünya gayesi. Dünya gayelerinden dolayı bu ahiret amellerinden birisini isterse. *Lem yekün lehû fi'l-âhirati min nasîb.* Âhirette ona hiçbir nasip yoktur. Dünyada almıştır alacağını işte.

Niçin?

Para mı istiyordu, aldı işte.

Şehvet mi istiyordu?

Aldı, oldu, bitti işte. Ama ahirete gelince hiçbir şey yok eline geçen. Allah muhafaza etsin.

Musa aleyhisselam'ın zamanında Musa aleyhisselam'a hizmet eden bir adam varmış. Hizmet ediyor Musa aleyhisselam'a. Musa aleyhisselam'dan bir şeyler öğrenmiş tabi. Öğrendikten sonra kaybolmuş ortadan. Kaybolmuş, Musa aleyhisselam bir vakit sormuş, demiş ya burada bize hizmet eden bir adam vardı.

Ne oldu bu adam?

Demişler, o adam senden öğrendiklerini dışarılarda satıyor, şeyisini temin ediyor, dünyalığını temin ediyor. Dünyalığını temin etmeye vesile etmiş peygamberden öğrendiği

şeyleri yapmaya. Sonra Cenâb-ı Hak onu insan sıfatından değiştirivermiş başka sıfata Allah muhafaza.

Yani dini ancak insan dininin icaplarını Allah için yapar. Başka bir gaye ve başka bir garaz girerse onun içerisine, onun tadı, tuzu gider o zaman.

بَشِّرِ الْمَشَّائِينَ فِي الظُّلُمِ إِلَى الْمَسَاجِدِ بِالنُّورِ
التَّامِّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Beşşiri'l-meşşâîne fi'z-zulemi ile'l-mesâcidi bi'n-nûri't-tâmmi yevme'l-kiyâme.

Birçok râvîleri var. *Beşşiri'l*, bu da tebşirdir.

Ümmetine söyle, müjdele. *Ki meşşâîne*, yürüyenler, *fi'z-zulem*, gece karanlıklarında, yatsı ve sabah namazlarında artık. Yatsı ve sabah namazlarında, karanlık vakitlerde camilere, mescidlere gitmek için yürüyenleri tebşir eyle Ey Habibim!

Ne ile?

Bi'n-nûri't-tâmmi. Tam, eksiksiz bir nurla onları tebşir ette. *Yevme'l-kiyâme*, kıyamet gününde.

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ¹

*Yevme terâlmü'minîne velmu'minâti
yes'â nûruhum beyne eydîhim ve bieymâni-
him.*

Şimdi kıyamet günü mü'minle mü'minat-
ları göreceksiniz ki nûr-i İlâhi onlara verilmiş,
önlerinde ve yanlarında parıl parıl böyle gidi-
yorlar. İşte o nurların kazanç yeri burası.

Buradaki bu gece namazlarıyla, sabah na-
mazlarını devam etmelerinin mükâfatı olarak-
tan Cenâb-ı Hak onlara o gün o nuru vermiştir.
O nur sayesinde böyle karanlıkta giden insanla,
nur içerisinde giden insan bir olur mu?

Öyle giderken münafıklar görecekler.
Yevme yekunu münafikun. Aman kardeş, sen
bizim komşu değil miydin, filan değil miydin?
Ne olursun dur, senin ışığından biz de istifade
edelim de, biz de gidelim diyecekler. Onlar di-
yecekler ki, biz bunu dünyada kazanmıştık. Siz
de oraya gidin, oradan kazanın, gelin. Bir daha
dönüş mümkün olmadığı için, o zulmet içeri-
sinde kalırlar. Allah muhafaza.

¹ Hadîd Suresi 12.

*Beşşiri'l-meşşâîne fi'z-zulemi ile'l-
mesâcidi bi'n-nûri't-tâmmi yevme'l-kiyâme.*

Ki bunu işaret var burada diyor.

رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاعْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ²⁹

*Rabbenâ etmim lenâ nûranâ vağfir lenâ
inneke 'alâ kulli şey'in kadîr.*

Ayet-i celîlesi üzerine bu sabah ve yatsı namazlarına devama işaret var, emir var yani. Sabah ve yatsı namazlarını ihmal etmeyiniz. Çünkü sabah uyku vakti, yatsı vakti de yorgunluk vakti, ihmal vakitleridir. Bu iki vakti ihmal etmeyiniz. Bu iki vakitte, evinizde kılarırsınız namazınız başka. Fakat burada *ile'l-mesâcid* diyor. Bu iki vakitte camiye gidenler. Onun için evlerin camiye yakın olmasının fazileti büyüktür. Uzak yerlerde olursak kolay kolay gidilmez. Azıcık da yaşlanırsa insan çok zor olur. Gençler giderse de geç kalınmaz ki, bugün geçsen yarın ihtiyarlayacaksın sende. Onun için evi alırken caminin yanından almak evladır. Fakat camiye gitmek şartıyla, eğer camiye gitmeyen kimse cami yanından ev alırsa, o

² Tahrîm Suresi 8.

camide onu çarpar, az zamanda bakarsın perişan olur gider oda. Çünkü beş vakit ezanı dinliyor, hiç kulağına sokmuyor. Dünyası da perişan olur, ahireti de perişan olur bundan dolayı.

Bunu yine ikinci bir hadîs-i şerîfle.

بَشِّرِ الْمُدْلِجِينَ إِلَى الْمَسَاجِدِ فِي الظُّلَمِ بِمَنَابِرٍ مِنْ
نُورِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ يَفْزَعُ النَّاسُ وَلَا يَفْزَعُونَ

Beşşiri'l müdlicîne ile'l-mesâcid.

Orada dedi ki *beşşiri'l-meşşâîne*. Burada da deyip, *müdlicîn*, tabirleri değiştiriyor Efen-dimiz. Tabirler ayrı ama maksat aynıdır. Müd-lic demek, "es-seyrü'l-leyl" dediği vakitte yürüme. İster akşamdaki gece olsun, ister sabah-taki gece olsun, bu vakitlerde yürümeye derç deniliyormuş.

Bundan dolayı *beşşiri'l müdlicîne ile'l-mesâcid*. Mescidlere bu karanlık vakitlerde yürüyenleri tebşir eyle ey Habibim!

Ne ile?

Fi'z-zulemi. Karanlık gecelerde yürüyor-lar.

Eskiden elektrikler de yok tabi. Ay karan-lığı olduğu vakitte zifir gibi olur ortalık. Bu zifir gibi karanlıkta da yine camisine gitmeye çalışı-yor. E şimdi ise gündüz gibi gecelerde

elhamdülillah. Bunlar da bu zamanın gece ibadetlerine gitmeyenler, eskiden belki adam korkardı, yürüyemezdi, çamura batarım, ayağım kayar, zor olur derdi. Belki bir özür yapabilirdi ama bugünkü insana özür diyecek bir şey yok artık. Her taraf ıslıl ıslıl, aydınlıklar altında. Onun için camiye muhakkak gitmenin çaresini bulmak lazım.

Camilerdeki cemaat nispetinde sevap artar. Camilerdeki sevap nispetinde, cemaat nispetinde de feyiz artar. Feyzin artıklığı, bu cemaatin çokluğuna ve bolluğuna bağlıdır.

E bunu ne ile tebşir et diyor?

Bi menâbira min nûr'in yevme'l-kiyâme.

Burada dediği kara, *min nûri tam*. Tam bir nur ile tebşir et.

Burada diyor ki, *bi menâbira min nûrin yevme'l-kiyâmeti*. Yevm-i kıyamette nurdan menberler, menberler vurulacak kürsüler, o kürsülerin üzerine oturtulmak suretle bunları tebşir et. *Yefzeûnnâs*. Herkes korku içerisinde. Kıyamet bu.

Yevme'l kıyameti diyor. Kıyamet. Herkes korku içerisinde halim ne olacak derken ve *lâ yefzeûne*, bunlar nurdan minberlerin üzerine oturmuşlar, ne korku var;

لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ³

Lâ havfun 'aleyhim velâhum yahzenûnne.

Niçin?

Buradaki yatsı ve sabah namazlarına devamlarının mükâfatı olarak. O gün kıyametin ne korkusundan ne de hüznünden onlara bir şey ilişmiyor. E bu ne büyük bir devlet. O gün insan faraza olsa ki dünyanın serveti senin olsa da, desen ki ya Rabbim, bütün servetimi bağışladım ben. Bütün servetimi verdim. Yerin altınlarının nesi varsa. Bugün bana bir mevki ver yahut bir felaketten, şu korkudan beni kurtar. Para etmez artık. Buradaydı o. Burada bu nur kazanılır ve bu nur sayesinde o gün rahat olunur.

Allah cümlemizi o nurlara nâil olan kullarından eylesin. Yine üçüncü bir hadîs ile bunu te'kid ediyor.

بَشِّرِ الْمَشَّائِينَ فِي الظُّلُمِ إِلَى الصَّلَاةِ بِنُورٍ سَاطِعٍ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ
شَمَائِلِهِمْ

³ Yûnus Suresi, 62.

Beşşiri'l-meşşâin. Bu da aynı yukarıdaki tabir ile. Yürüyenleri tebşir et.

Nerede?

Fi'z-zulemi. Karanlıklarda. Orada da *ile'l-mesâcid.* Burada da başka tabirle *ile's-salât.*

Salatlar mescitte olacağına göre, yine aynı tabirdedir. Namazda karanlıklarda gidenleri sevindir Habibim.

Ne ile?

Bi nûr'in sâti'in. Her kelimesinde ayrı bir ifade kullanıyor efendimiz.

Aynı kelime, aynı manadır ama ayrı ayrı kelimelerle ifade ediyor. *Bi nûrin sâti'in.* Aşikâr bir nur ile. *Yevme'l-kiyâmeti.* *Beyne eydîhim.* Önlerinde. *Ve an eymânihim.* Sağlarında. *Ve an şemâilihim.* Sollarında, önlerinde, arkalarında, her tarafları bir nura gark olmuş oldukları halde böyle tebşir ederler.

Neden?

Bunlar sabah veya yatsı namazlarına devam ettiklerinin mükâfatı olaraktan Cenâb-ı Hak bu nimete bizleri mazhar kılıyor. Allah cümlemizi affetsin, kusurlarımızı affetsin.

Şimdi bugünkü insan ticaret erbapları için sabahleyin geç vakit işlerine gidiyorlar amma erken gidenler de var. Sonra geceleri de geç

geliyorlar. Yatsı namazından sonra filan dönüyor. Biraz daha kazanayım diyerekten. Biraz daha fazla para kazanayım diyerekten. Daha geç vakitte kadar dükkânlarında oturuyor. Sonra geç vakit evine geliyor. Bu İslâm'ın akidesine, çalışmak lazım ama kararınca canım. Hem bir kere vücuttan rahatsız olursun. Hem işinde de bereketsizlik olur. Evinde akşama otursan, çoluğunla, çocuğunla gelmiş bakmış ki, çocuklar yatmış uyumuş.

Neden?

Bekleyemezler ki seni. Çocuktur onlar. E sen vaktiyle gelsen de yemeklerinizi vaktiyle tatlı tuzlu beraber yeseniz daha iyi olmaz mı? Mecbur olmayanlar için. Mecbur olanlarınki başka.

Vaktiyle gelir, abdestini alır, akşam namazını camisinde kılar, yatsı namazını camisinde kılar, ondan sonra gider evinde, istirahatini yapar, yatar uyur. E bunu ticarete değişirse, o günkü nurdan da mahrum olur. Allah muhafaza etsin.

بَشِّرِ النَّاسَ أَنَّهُ مَنُ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ

Beşşiri'n-nâse Yine tebşir diyor Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem.

Nâsı tebşir et, sevindir.

Ne ile?

Ennehu men kâle: Lâ ilâhe illellâhü vahdehû lâ şerike lehü vecebet cennetü. Bu kelime-i tayyibe ki, *Lâ ilâhe illellâhü vahdehû lâ şerike leh.* Allah'ın birliğini, *lâ ilâhe illallâh* bir kere birliğini beyan etmekle beraber, *vahdehû lâ şerike leh* ile de te'kib ediyor.

Şimdi Allah diyenler dünyada çoktur. Fakat *Lâ ilâhe illellâhü vahdehû lâ şerike leh* diyen azdır. Ancak müminler der bunu. Müminler bunun dedikleri takdirde ve bunun iktizasıyla da amel ettikleri takdirde *vecebet lehu cenneh.* Cennet onlara vacip olur.

E bunu demeyenin iktizası, bunu diyen insan emri İlahî'ye imtisal eder, yasaklarından da Cenâb-ı Hakk'ın, korunur ve kaçırır. Ve bu surette de Cenâb-ı Hakk'ın vaadetmiş olduğu cennete nâil olur.

d. Kıyametin Yaklaşması ve Ahir Zaman Peygamberi

بَعَثَ اللَّهُ نُوحًا لِأَرْبَعِينَ سَنَةً وَلَبِثَ فِي قَوْمِهِ أَلْفَ
سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا يَدْعُوهُمْ وَعَاشَ بَعْدَ الطُّوفَانِ
سِتِّينَ سَنَةً حَتَّى كَثُرَ النَّاسُ وَفَشُوا

Beasellâhü nûhan li erbeîne seneten. Nuh aleyhisselam'ı Cenâb-ı Hak 40 yaşında iken gizli olarak peygamberliği yalnız kendisine bildirdi, başkasına bildirmedi. Nuh aleyhisselam'ın peygamberliği kırk yaşındayken verildi ama başkalarına bildirmemek şartıyla. Seni peygamber yaptım ama başkalarına bildirmeyeceksin.

Vazife yok daha. Ancak vazife iki yüz senesinden sonra kendisine tebliğ oldu. İki yüz senesinden sonra başladı insanları davet etmeye dinine. *Ve lebise fî kavmihi elfe seneh illâ hamsîn.* Ancak kavminin içerisinde de 950 sene muammer oldu.

Âmen yed'ûhüm, ve âşe ba'de't- tufâni, sittîne seneh. Ondan sonra insanları imana davet etti. Fakat arkasından icabet etmedikleri için Cenâb-ı Hak tufan denilen afatı onlara verdi. O tufandan sonra da 60 sene tekrar muammer olmuş Nuh aleyhisselam. Ondan sonra

hatte kesüran'n-nâsü ve feşev. İnsanlar çoğaldı, arttı.

Şimdi insan şaşırıyor. Tufan denilen o felaket geldi, bütün insanlar öldü. Bu bir ders-i ibret. Eh Nuh aleyhisselam gemidekilerle beraber kurtuldular. Yine insanlar başladı çoğalmaya. Çoğaldı da insanlar bundan ibret alıp da doğruluğa gitmediler yine. Yine bir kısmı imanda, bir kısmı da imansızdı. Bu Allahu Teâlâ'nın şeysi, hikmeti anlaşılmaz yani. Akıl erdirmek mümkün değildir.

بُعِثَ مُوسَىٰ وَهُوَ يَرْعَىٰ غَنَمًا عَلَىٰ أَهْلِهِ وَبُعِثْتُ أَنَا
وَأَنَا أَرْعَىٰ غَنَمًا لِأَهْلِي بِجِيَادٍ

Bü'ise Mûsa ve hüve yer'â ğanemen alâ ehlihî.

Mûsâ aleyhisselâm ba's olundu. Ama ehlinin yani aile, ailenin koyunlarını güderdi. Mûsâ aleyhisselâm ailenin kendilerinin yani koyunlarını güder olduğu halde ba's olundu. Bu vazifeyi yaptı yani. *Ve bü'istü ene.* Ben de ba's olundum.

Ve ene er'â ğanemen li ehlî bi ciyâdin. Mekke'de ciyâd denilen mıntıka var. O mıntıkada Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, ben de kendi koyunlarımızı güder olarak ba's

olundum. Bunda tabi Cenâb-ı Hakk'ın çok hikmeti var. Peygamberini evvela hayvanları gütmek suretiyle terbiye ediyor, eriştiriyor, yetiştiriyor. Bakalım kulum hayvanlara karşı nasıl şefkatini gösterecek ki sonra bunları insanlara teslim edeceğim. İnsanlara karşı muamelesi nasıl olacak? Onu evvela hayvanlarda görmek üzere koyunları onlara. Çoban tabiri edeceğiz artık bugün bu tabirle. Koyunlarını güttürüyor.

Ki bu sırada Musa aleyhisselamın önünden bir koyun kaçmış. Kaçmış. Koyun. O kovalamış, bu kaçmış, bu kovalamış, o kaçmış. En nihayet Musa aleyhisselam da kösölmüş. Hayvan da kösölmüş, bir yerde yakalamış. Almış şimdi koyunu kucağına, severekten, okşayarak, ah demiş, hem kendini yordun, hem beni de yordun, niçin yaptın bunu filan diyerekten şefkatle getirmiş, sürünün içerisine koymuş. Bu hareketi, Cenâb-ı Hakk'ın hoşuna gidiyor. şimdi biz olsak, bir tane taş atarız, bir de sopa patlatırız, onun bacağını filan kırarız, düşürürüz oradan, yakalayalım diyerekten yahut yakalasak da bir iki tane de patlatırız ona, niçin bunu böyle yapıyorsun, bir daha yapma diyerekten. Evlatlar da böyle.

Şimdi evladımızdır ama kaçmıştır yoldan. Onu nasıl yola getireceğiz? Sopayla getirirsek olmaz. Gelmez sopayla yola. Ya! Şefkatli onu ancak yola getirebilirsek getireceğiz. Hayvana yapılan muameleyi, insana yapmakta bir maharet elde ediliyor. Onun için Cenâb-ı Hak böyle bir şey yapmış. Siyaset.

بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةُ كَهَاتَيْنِ وَأَشَارَ بِالْوُسْطَى
وَالسَّبَّابَةِ

Büistü ene ve's-sâatü kehâteyni. Ve eşâra bi'l-vüsta ve's-sebbâbeti.

Büyükçe bir ravilerin hadîsleri. Benim gönderilmemle kıyametin arası şöyle buyurmuşlar, yakın. Bu iki parmağını böyle göstermişler ki, böyledir, kıyamette benim aramda.

Onun için, Peygamber ahir zaman diyor, ahir zaman Peygamberi. Yani kıyametin yaklaşmasında gelen Peygamber demek.

Yine buyuruyor;

بُعِثْتُ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ بِالسَّيْفِ حَتَّى يُعْبَدَ اللَّهُ
وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَجُعِلَ رِزْقِي تَحْتَ ظِلِّ رُمْحِي

وَجُعِلَ الذُّلُّ وَالصَّغَارُ عَلَى مَنْ خَالَفَ أَمْرِي وَمَنْ
تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

Bü'istü beyne yedeyi's-sâati. Ben de kıyametin öncüsü olarak ba's olundum. Kıyamet benim arkamda hazır yani.

Ama ne ile?

Bi's-seyfi. Kılıçla ba's olundum. Buraya dikkat edin. *Bü'istü beyne yedeyi's-sâati bi's-seyfi.* Peygamberden daha güzel natuk söz söyleyen kimse olmadı. Bütün peygamberler de böyledir. Hepsi sözleri konuşmada gayet mahirdirler. Gayet güzel konuşurlar. Okumamışlardır amma Cenâb-ı Hak onlara kendi tarafından bu ilmi vehbi olarak ihsan etmiştir. Onlar gayet edibane, hakimane, tasahhat, belagat, ne icap ediyorsa hepsini gayet güzel görmüşler.

Böyle görüştükleri halde, işte malum Peygamberimizin hayatı. Mekke'de 13 sene mücadele etti. Yapmayın, etmeyin, İslâm şöyledir, âlidir, İslâm böyledir diyerekten söyledi. Fakat müşriklerin kulağına girmedi. Vesselam. Ancak ve ancak 6 tanesi kadın, 34 tanesi erkek olmasıyla 40 kişi olabildi 13 sene zarfında imanı gelebiyenlerin sayısı. En nihayet işte Habeşistan'a ve

bi'l ahirde Medine-i Münevvere'ye hicretle kılıcın, cennet kılıcın gölgesi altında dedikleri gibi o Bedir Muharebesi'ndeki kılıçların çakırtısının neticesinde İslam meydana geldi. Bugün hangi konuşan konuşursa konuşsun, ben bu konuşmalarla bu insanları yola getireceğim derse yalan söyler. Olmaz. Ancak insanlar yola getirecek olan bir şey varsa, hakkı bilmeyenin hakkı kötektir derler. İşte o kötek de orada şey, kılıç.

Hatta yü'bedellâhü vahdehû lâ şerikeleh. Allah, şeriki olmayan Allahu Teâlâ'ya insanlar ibadet edinceye kadar kılıcımla insanlarla mücadele etmek üzere emrolundum diyor.

Ve cüile rizkî tahte zilli rumhî. Ve benim rızkım, benim kılıcımanın gölgesi altındadır. Rızkım, kılıcımanın payesi altındadır.

Ve cü'ile'z-züllü ve's-sağâru alâ men hâlefe emrî, ve men teşebbehe bi kavmin fe hüve minhüm. O hakaret, hüsrân, felaket, neler varsa hepsi kime aittir?

Alâ men hâlefe emrî. Benim emrime muhalefet eden insanların üzerine olsun züllü hakarık. Benim emrime muhalif hareket eden insanların üzerine olsun. Sen ne kadar bilginin sahibi olursan ol, Resûlullah'ın yolunda

değilsen hakaretten, zilletten, meskenetten kendini kurtarmanın imkânı olamaz.

Onun için diyorlar ki Yahud, miskinlikten Yahudi devlet kuramaz derler. Çünkü züllü meskenet damgasını yemişlerdir onlar. Ama bugün diyeceksin ki işte bak kurdular ya. Bir şeyleri de var ortada. Kudretleri de var, kuvvetleri de var. Ama bu kuvvet ve kudret kendilerinden değildir. Kendilerinin olmadığı için, onlar yine züllü hakaretten kendilerini kurtarmış değillerdir. Bu züllü hakaret nasıl olsa bir gün onları yine yakalayacaktır.

Ama şuna dikkat edin. *Ve men teşebbehe bi kavmin . Ve men teşebbehe. Teşebbehe*, benzetmek. Kim ki benzetirse, *bi kavmin*, bir kavme, kendini o kavme benzetiyor. Bu dikkate şayan.

Ve men teşebbehe bi kavmin. Her kim hangi kavmine kendisini benzetirse, *fe hüve minhüm.* O, o kavimdendir. Allah hepimizin kusurunu affetsin.

İslâm'ın bir kılığı vardır. Fakat biz nedense bu İslâm'ın kılığını kaybetmişiz. Zaman gelmiş, palabıyık derdi olmuş. Herkes palabıyık olmuş. Delikanlılar artık büyük bir teklim ömürlerini geçirirler. Bir zaman gelmiş, bıyık kalkmış

ortadan, herkes bıyıksız olmuş. Bıyık kazılmış. Sakalı kazıldığı gibi bıyığı da kazımış. Bir devir gelir, işte şu moda olmuş, sakal modası olmuş şimdi.

Niye?

Avrupalı öyle yapıyormuş yahut Çinli öyle yapıyormuş, o da sakalla bıyığını ona benzetmiş. Canım, senin bir şeyin yok mu ananen, göreneğin, bir dayancın yok mu, böyle her gördüğüne kayabilececek kadar zayıf mısın, aciz misin?

Senin dinin de var, ananen de var, Türk'ün işte usulü, âdetleri var. Bunların hepsini bırakıp da hemen Avrupa'nın bütün giyimini de, eşyasını da, bütün yaptıkları her şeyini taklit için mi hâlk olunduk biz. Bak onun için, bu meşhurdur.

Men teşebbehe bi kavmin fe hüve min-hüm. Kime benzetiyorsan kendini, sen ondan-sın demek. Onun için insan kendini Müslümana benzetmekle mükelleftir. Müslümandan gay-riye benzetirse, onları taklit ederse, bu sefer maazallah onlarla beraber haşrolunmak tehli-kesine düşer insan.

Bunu da okuyayım.

بُعِثْتُ دَاعِيًا وَمُبَلِّغًا وَلَيْسَ إِلَيَّ مِنَ الْهُدَى شَيْءٌ
وَخُلِقَ إِبْلِيسُ مُزِينًا وَلَيْسَ إِلَيْهِ مِنَ الضَّلَالَةِ شَيْءٌ.

Bü'istü dâiyen ve mübelliğân. Buna dikkat ediniz ama. *Bü'istü dâiyen ve mübelliğân.*

Allahu Teâlâ'nın hidayetini murad ettiği insanları davet için ben ba's olundum. Vazifem tebliğdir. Vazifem tebliğdir. Allah'ın yolu budur demektir vazifem.

Ve leyse ileyye mine'l-hüdâ şey'ün. Ben kimseyi hidayete eriştirici değilim. Buraya dikkat edin. Peygamber diyor ki, ben vazifeliyim yolu göstermek için. *Vebelliğ*, tebliğ ediyorum. Fakat benim elimde değildir ki filanı hidayete eriştirebileyim. Bu çok güzel bir derstir bugünün insanı için. Peygamber bunu böyle derse senin şeyhin, senin hocana sen bu kadar bağlanıp da efendim bu bir kere dua etti mi her şey oldu diye vermek bu bir büyük hatadır. Ne şeyhin elinde bir şey vardır ne Şeyhülislam'ın elinde bir şey vardır. Hep iş Allah'ındır.

Leyse ileyye mine'l-hüdâ şey'ün diyor. Hidayetden benim elimde hiçbir şey yoktur diyor Peygamber. Hidayet Allah'ındır.

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ

يَشَاءُ⁴

*İnneke lâ tehdî men ahbebbe velâkin-
nel(A)llâhe yehdî men yeşâ.*

Cenâb-ı Peygamber kendi akrabalarının da hidayete erişmesini istiyordu canı yürekten. Fakat hidayet Allah'tan, kime isterse ona veriyordu. Onun için Peygamberimiz tesfiye hususunda üzülme o kadar. Seni ben tebliğci gönderdim. Hidayet senin elinde değil. O benim elimde.

Şimdi böyle olduk mu?

لَا أَنِّي عَبْدٌ لَا أَعْلَمُ الْمَطْبُوعَ عَلَى قَلْبِهِ

Burada diyor, "li enni abdun" Peygamber Efendimiz. Ben bir kulum.

Li enni abdun, La a'lemu matbu'a âla kalbi. İnsanın içindeki kalbinde acaba nasıl yaratılırken, bu hangi şey üzerine yaratıldı, bunu ne diyeyim ben. Bu Allah'ın bilgisinde.

Ve ene beşerün de var ya. Ve hulika iblîs. Ben böyle hâlkolunduğum gibi, iblis de hâlkolundu.

⁴ Kasas Suresi 56.

Müzeyyine. O da gayet işleyici ve aldatıcı bir şekilde gönderildi. *Ve leyse ileyhi mine'd-dalâleti şey'ün.* Onun elinde de insanları dalaletle götürecek bir kudret yoktur. Ne şeytanın elinde bir kuvvet var ki dalaletle götürebilsin, ne peygamberin elinde bir şey var ki hidayete erİştirebilsin. Allahu Teâlâ'nın murad ettiği insanlar ona ittiba ederler, hidayeti bulurlar. Öteki de şeytana ittiba eder, dalaleti bulur. Allah muhafaza. Allah da cümlemizi Peygamber'e uyan ve Peygamber'in yolundan yürüyen, ölünceye kadar da o yol üzerinde sebat eden kullarından eylesin.

Yine buyruluyor ki;

بُعِثْتُ بِجَوَامِعِ الْكَلِمِ وَنُصِرْتُ بِالرُّعْبِ وَبَيْنَا أَنَا
نَائِمٌ أُتِيتُ بِمَفَاتِيحِ خَزَائِنِ الْأَرْضِ فَوُضِعَتْ بَيْنَ
يَدَيَّ

Bü'istü bi cevâmi'îl'l-kelim. Ben az bir kelime ile çok mana ifade eden, söz ile ba's olundum. Çok söylemem yani. Kısa söylerim. Fakat bu kısa sözlerimin içerisinde çok manalar vardır. *Cevâmi'îl'l-kelim.* Ki Kur'andır bu.

Ve nüsirtü bi'r-ru'bi. Aynı zamanda da Allahu Teâlâ beni kuvvetlendirdi, nusret etti

bana. Düşmanlarımla kalplerine, gönüllerine korku vermek suretiyle. Ta bir aylık yoldaki insanın gönlüne korku gelirdi ki Muhammed salallahu aleyhi ve sellem bu tarafa gelirse ne olur halimiz diyerekten. Böyle korku gelirdi. Bu haldeyken *ve beynâ ene nâimün*. Uykuya dalmıştım ben.

Ütîtü bi mefâtîhi hazâini'l-ard. Bana yerim bütün hazinelerinin anahtarları verildi. Yerim bütün hazinelerinin anahtarları bana verildi. *Fe vüdiat beyne yedeyye*. Önüme koydular. Ama ben bunların hiçbirine tenezzül etmedim. Dedim ki;

Ya Rab! Bir gün tok olayım, sana şükredeyim, bir gün aç olayım, sana tazarru edeyim. Bütün hazinelerin anahtarları kendisinin eline konulmuş olduğu halde, bunların hiçbirine tenezzül etmedi. Bize de diyor ki, siz de tenezzül etmeyiniz. Çünkü dünya, insanı yıkmaya, insanı dalalete sevk etmeye en büyük amildir.

Peygamberlerden daha büyük insan olmaz. Onun yolu en iyi yoldur. O hangi yolu seçmişse, Müslümanın da o yolu seçerekten hareket etmesi lazımdır.

بُعِثْتُ عَلَى إِثْرِ ثَمَانِيَةِ آلَافٍ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ مِنْهُمْ
أَرْبَعَةُ آلَافٍ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ

*Bü'istü alâ isri semâniyeti âlâfin âlâfin
mine'l-enbiyâi, minhüm erbeatü âlâfin min
benî isrâile.*

Bu 124.000 peygamberden son arkasından gelmiştir bizim peygamberimiz. Burada diyor ki peygamberimiz 800.000 peygamberden sonra. O 124.000 de ayrıdır. 124.000 peygamberin hesabını yaparsak her peygamberin arası 100 sene olsa milyon sene eder. Yani dünyanın ömrü Yahudilerin dedikleri gibi 800.000 sene den ibaret değil. 124.000 Peygamberin geldiğine göre bunların arası yüzer sene olsa hâl-buki Mûsâ aleyhisselâm ile İsa aleyhisselâmın arası çok geniştir. İsa aleyhisselâm ile Peygamberimizin arası da yine 600 seneden fazladır. Bu kadar geniş olmakla beraber 124.000 Peygamberin arkası milyonlarca sene eder. Bunu da okuyayım.

بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ الْأَخْلَاقِ

*Bü'istü li ütemmime sâliha'l-ahlâk. Bu-
rada bazı yerde mekârima'l ahlâk gelmiştir,
bazı yerde de böyle sâliha'l ahlâk gelmiştir.*

Mekârima'l ahlâk, sâlihâ'l ahlâk. İfade, mânâ bir. Ben ancak ba's olundum, gönderildim ki, insanlara ahlâkın iyisini, güzelini, kâmil olanını bildireyim, öğreteyim diye ba's olundum. Binâenaleyh İslâm dininde ahlâkın kıymeti çok yüksektir.

İnsan Müslüman olur, namaz kılar, oruç tutar, hayr-ı hasenatı da boldur ama ahlâk bakımından zayıftır. Olmaz. İbadeti ne kadar kuvvetliyse ahlâken de o kadar kuvvetli olursa o iki kanatlı kuş gibi olur. Yalnız ibadeti olur, ahlâkı olmazsa tek kanatlı kuş gibidir ki uçamaz. Bunu da okuyayım.

بَعَثَنِی اللّٰهُ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْعَالَمِیْنَ وَبَعَثَنِی لِأَمْحَقِ
الْمَزَامِیْرِ وَالْمَعَارِزِ وَأَمْرِ الْجَاهِلِیَّةِ وَالْأَوْثَانِ
وَحَلَفَ رَبِّیْ بِعِزَّتِهِ لَا یَشْرَبُ عَبْدٌ مِنْ عَبِیدِهِ
الْخَمْرَ فِی الدُّنْیَا إِلَّا حَرَّمَهَا عَلَیْهِ یَوْمَ الْقِیَامَةِ وَلَا
یَتْرُكُهَا عَبْدٌ مِنْ عَبِیدِهِ فِی الدُّنْیَا إِلَّا سَقَاهُ اللّٰهُ إِیَّاهَا
فِی حَظِیْرَةِ الْقُدُسِ

Beasenillâhü hüden, ve rahmeten li'l-âlemîne. Allah celle ve âla beni hidayet edici, mürşid ve rahmet edici, âleme rahmet

olaraktan gönderdi. Azap değil, âleme rahmet ve mürşid olarak göndermiştir.

Ve beasenî. Dikkat edin. *Ve beasenî.* Beni gene Cenâb-ı Hak ba's etti, gönderdi.

Li emheka'l-mezâmîr. Mezâmîri yok etmek için. Mezâmîr nedir? Mezâmîr. Çalgılar. Çalgıların. Demek ki evvel de o çalgılar da varmış o devirde. O çalgıların ortadan kalkması için gönderildim ben. Gönderilmenin hikmetlerinden birisi de, o mezâmîri yok etmek için, imha etmek, mahvetmek için gönderildim. Onun için gönderdi Allah beni.

Öttürülen, öten borular, çeşitlisi hangisi olursa, muzika dedikleri şeylerin hepsi. Daha *ve'l-meâzîf.* Bir de *ve'l-meâzîfe.* Meâzîf de davul gibi, dümbelek gibi, tef gibi olan şeyler. Bunların yok edilmesi için gönderildim, diyor da.

Bunlar, bugün insanların bunlardan ruhun gıdası diye at takmışlar. Ruhun gıdası canım. Musiki ruhun gıdası diyorlar. Ruhun gıdası, nefsin gıdası. Nefsin gıdası, şehvetin gıdasıdır.

Musikinin olduğu yerde, içki de olursa, burada enva-i çeşit rezalet, günah mevcuttur. Felaket de mevcuttur. Başlı başına musikinin kendisi de bir felakettir. Ama bugünün insanına

bunu söyleyebilip de duyurabilmek kadar da güç bir şey yoktur. Çünkü hepimizin evinde şeyler, radyolar, saatler de var şimdi, filan saatte filan okuyacak, konuşacak, filan saatte filan konuşacak, çalacak, oynayacak. Hep çocuklar onun başında. Mütemadiyen onları dinlemekle meşgul. Ezberliyorlar da arkasından. Onların artık tam bir radyo oluyorlar kendilerine.

Bununla beraber *ve emra'l-câhiliyyeti*, böyle çalgıları ortadan kaldırmakla beraber, cahiliyet âdetlerini de kaldırmak üzere emrolundum. Cahiliyet âdetlerinden birisi ölülerin arkasından ağlamaları. Sonra asabiyet. Asıl kan davaları gütmeler. Ana babalarıyla iftihar etmeler. Geçmişleriyle iftihar etmeler. Bunlar boş şeylerdir, cehalet âdetleridir. Bunları da kaldırmak için emrolundum ve bunun üzerine ba's olundum.

Daha *ve'l-evsân*, putları da yok etmek için kaldırıldım.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا
وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ⁵

⁵ İbrahim Suresi 35.

*Ve iz kâle ibrâhîmu rabbi-c'al hâzâ-l be-
lede âminen vecnubnî vebeniyye en na'bude-l-
esnâm.*

Esnâm, put. Ben ve benim çocuklarımın putlara tapmaktan Ya Rabbi uzak et. *Rabbi-c'al hâzâ-l beledede âminen vecnubnî vebeniyye en na'bude-l-esnâm.* Benim ve benim çocuklarımı uzak et putlara tapmaktan. Şimdi burada put tabirini müfessirler, hiçbir zaman bir peygamber puta tapmaz.

Hiçbir zaman bir peygamberin çocuğu da puta tapmaz. Ya burada İbrahim aleyhisselam niçin bunu böyle dedi? Deyince, demişler ki bu paradır. Para, para. Esnâm paralara tapmaktan. Yine bugün bizi her şeyden alıkoyan, hep o paralar. Allah'tan da alıkoyuyor, ibadetten de alıkoyuyor, hayru hasenattan da alıkoyuyor. Hep bu. Onun için İbrahim aleyhisselam bu duayı yapmış. *Iz kâle İbrâhîmu rabbi-c'al hâzâ-l beledede âminen.* Âmin.

Bak, en güzeli Mekke'yle, İbrahim aleyhisselam duası buyuruyor. *Vecnubnî*, beni uzak et. *Ve beniyye.* Çocuklarımı da. *En na'bude-l-esnâm*, putlara tapmaktan. Putlara tapmanın manasını tefsir müfessirleri ise paralara tapmak demişler. Paralara can veriyor insan

bugün. Nasıl paraları kazanacağım diyerekten yalanı irtikâp ediyor, hıyanetliğı irtikap ediyor, hileyi irtikâp ediyor. Her türlü şeyleri yapıyor. Sırf para kazanayım diyerekten.

Akşam dinledim bir genç mazisini anlatırken. Hani ne derler? Pehlivanlığını anlatırken insan kabadayılığını anlatırken, kendi kötülüklerini de arada anlatırmış. Şöyle zikrediyor. Şey aldım diyor. Zeytinyağı ticaretine kalktık diyor. Ticaret yapıyor. Aldık. Evvela yerleri temin ettim. Dedim ki ben böyle bir zeytinyağı alacağım. Sen bunu benden kaçā alırsın? İşte piyasa bugün elli kuruş dediler. Elliye alırız. Ben de otuzdan kırktan topladım diyor. Getirdim, oo piyasa düştü dediler, alamayız. Ya, kırka. E ben de onu aldım diyor. Tenekeler de delinmiş diyor. Şimdi yağlar eksiliyor bu taraftan. Ne yapalım? Üstlerine su doldurdum diyor.

Zeytinyağı koyarsanız su koyarakten, tenekeyi dolu teslim edecek, dolu olarak teslim etmek için. Çünkü hafiflemiş teneke, hafifleyen tenekenin yerine zeytinyağı koyarsa olmuyor. Su koymak daha kolay. Suyla aynı noktaya tutturmak şartıyla koyuyor ve bunu kazanç olarakten iftiharla söylüyor. Şu kadar bir şeye satabildim diyerekten sonra. Bu ne kadar büyük

bir felaket. Bu en ufağı. Bunun benzerleri pek çok. Allah affetsin. İnsan böyle zarar da eder.

Eder ama bu senin kâr ettiğin şeyden öteki Müslüman kardeşin alacak tenekeyi, bakacak evine götürecektir, dökecek. E onun zararına senin kârın, onun zararına olan kâr senin için fayda olur mu hiç?

Elbette olmaz. Onu Cenâb-ı Hak senden başka türlü çıkaracaktır.

Nasıl çıkaracak?

Hani aklı da ermez insanın. *Ve halefe rabbi bi izzetihî*. Bakın, dikkat edin. Cenâb-ı Hak, Rabbim diyor, izzet-i celâline kaseb etti. İzzet-i celâline kaseb ederek dedi ki; *Lâ yeşrabü abdün min abîdihî*. Kullarından hiçbir kul yoktur ki içmez.

Lâ yeşrabü. El hamra fi'd-dünyâ. Dünyada. İçki içmez. *İlla harramaha*, eğer içersen, içersen, *illâ harramehâ aleyhi yevme'l-kiyâmeti*, kıyamet gününde ona âhiret şaraplarından hiçbir şarap verilmez.

Yani âhirette cennete sokulmaz demek. *Ve lâ yetrükühâ abdün min abîdihî*. Bu içkiyi herhangi bir kulun terk ederse, *fi'd-dünyâ illâ sekâhüllâhü iyyâhâ fî hazîrati'l-kudûsi*. O cenneti aliyatta ona o mükemmel şaraplar ki

âhiret şarapları tabir ediyorlar ki, bu dünyanın şaraplarına benzemez, insanı sarhoş etmez. Yalnız insanın zevkini artırır mütemadiyen. Sarhoşluk denilen bir şey orada katiyen yoktur. Ve gayet bol olmaktadır böyle, dereler dolusu akar. Bu dünyada içenler, âhirete bundan mahrurlar. İçmeyenlere de Cenâb-ı Hak âhirette onlara istedikleri kadar verecektir.

El-Fatiha.

Mehmet Zahid KOTKU
İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

